Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 27. 8. 1981, sp. zn. 5 Cz 17/81, ECLI:CZ:NS:1981:5.CZ.17.1981.1

Číslo: 43/1984

Právní věta: Za zmarenie doručenia písomnosti ani za odmietnutie jej prijatia (§ 266a ods. 3 Zák. práce) nemožno považovať skutočnosť, že sa pracovník na výzvu nedostavil na príslušný útvar organizácie, kde mu mala byť doručená písomnosť organizácie.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.08.1981

Spisová značka: 5 Cz 17/81

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doručování soudem, Okamžité zrušení pracovního poměru, Skončení pracovního poměru, Sociální zabezpečení, Výpověď z pracovního poměru

Předpisy: 65/1965 Sb. § 53 odst. 1 písm. b
§ 266a odst. 2
§ 266a odst. 3
§ 53 odst. 2
§ 55
§ 59 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca uplatnil žalobou neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru z 28. 2. 1980, lebo okamžité zrušenie pracovného pomeru nebolo urobené písomne a pracovnú disciplínu neporušil takým hrubým spôsobom, že by jeho ponechanie v žalovanej organizácii nebolo možné do uplynutia výpovednej lehoty. Ďalej namietal, že organizácia nedodržala lehotu stanovenú v ustanovení § 53 ods. 2 Zák. práce. Súčasne žiadal zaviazať žalovanú organizáciu na náhradu mzdy.

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši rozsudkom žalobu zamietol s odôvodnením, že k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru zo strany žalovaného vôbec nedošlo. Bol toho názoru, že k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru písomnou formou tu nedošlo, lebo písomný prejav o zrušení pracovného pomeru nebol žalobcovi doručený. Pokiaľ za tohto stavu žalobca uplatňoval náhradu mzdy, bolo treba žalobu aj v tomto žalobnom návrhu zamietnuť, lebo žalobcovi nik nebránil, aby po 28. 2. 1980 do práce chodil, a jeho neprítomnosť v práci treba považovať ako prekážku na strane pracovníka. Sám žalobca v tomto smere žiadne dokazovanie nenavrhoval.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, a to z toho dôvodu, že pracovný pomer žalobcu bol platne zrušený okamžitým zrušením zo strany žalovanej organizácie. V odôvodnení uviedol, že intenzita porušenia pracovnej disciplíny žalobcom odôvodňovala okamžité zrušenie pracovného pomeru a žalovaná organizácia k nemu pristúpila po predchádzajúcom súhlase ZV ROH. Oznámenie o okamžitom zrušení pracovného pomeru organizácia doručovala žalobcovi poštou. Aj keď nebolo preukázané, že pošta tento prejav žalobcovi doručila, účinok doručenia nastal podľa ustanovenia § 266a ods. 3 Zák. práce, lebo žalobca zmaril jeho doručenie tým, že nereagoval na upozornenie sekretárky riaditeľa, aby išiel na kádrové oddelenie prevziať list o okamžitom zrušení pracovného pomeru a aby si ho dal vyznačiť aj v občianskom preukaze. Ďalej odvolací súd uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa bolo treba potvrdiť aj z toho dôvodu, že sa nepreukázalo tvrdenie žalobcu o okamžitom zrušení pracovného pomeru 28. 2. 1980 urobenom len ústne a bez predchádzajúceho súhlasu ZV ROH.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 písm. b) Zák. práce organizácia môže zrušiť pracovný pomer okamžite len výnimočne, a to len vtedy, ak pracovník porušil pracovnú disciplínu takým hrubým spôsobom, že jeho ponechanie v organizácii do uplynutia výpovednej lehoty nie je možné z dôvodu udržania pracovnej disciplíny v organizácii. Organizácia môže okamžite zrušiť pracovný pomer len s predchádzajúcim súhlasom závodného výboru (§ 59 ods. 1 zák. práce). Okamžité zrušenie pracovného pomeru treba urobiť písomne, uviesť v ňom dôvod a doručiť ho druhému účastníkovi; inak je neplatné (§ 55 Zák. práce). O doručovaní platí ustanovenie § 266a Zák. práce.

Žalobca sa v tomto konaní domáhal neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru z 28. 2. 1980 a náhrady mzdy. V žalobe uvádzal, že v uvedený deň boli s ním prejednané výsledky kontroly so záverom, že stratil dôveru podniku a že sa s ním okamžite zrušuje pracovný pomer, s tým, aby už do práce nechodil. Zároveň mu malo byť oznámené, že písomný prejav o okamžitom zrušení pracovného pomeru mu bude doručený na druhý deň (29. 2. 1980) . Keď však v určenú hodinu prišiel za riaditeľom podniku, bolo mu oznámené, že odcestoval. Pretože písomný prejav o okamžitom zrušení pracovného pomeru nebol doručený ani do podanie žaloby, mal s poukazom na porušenie ustanovení § 55, § 53 ods. 1 a 2 a § 59 Zák. práce za to, že okamžité zrušenie pracovného pomeru je právne neúčinné.

Pri posudzovaní tejto žaloby súd prvého stupňa predovšetkým pochybil, keď si neujasnil, čoho sa žalobca v konaní domáhal, a svoje závery o potrebnosti zamietnuť žalobu vyvodil len z toho, že k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru 28. 2. 1980 ústnou formou nedošlo. Súd si neuvedomil, že na jednanie so žalobcom u žalovanej organizácie 28. 2. 1980, obsah ktorého súd tiež dôsledne nezisťoval (napr. svedok K. B. na súdnom pojednávaní uviedol, že žalobca 28. 2. 1980 nebol síce poslaný domov, ale bol pozbavený funkcie), nadväzovalo 29. 2. 1980 okamžité zrušenie pracovného pomeru. Účastníci zhodne uviedli (a žalobco to uvádzal už v žalobe), že písomný prejav mal byť žalobcovi aj v tento deň doručovaný. Riaditeľ závodu žalovanej organizácie na súdnom pojednaní tiež uviedol, že po predchádzajúcom súhlase ZV ROH 29. 2. 1980 okamžite zrušili pracovný pomer so žalobcom, a pretože písomný prejav o tom nebol žalobcovi doručený na pracovisku, doručovali mu ho poštou. Z toho vyplýva, že žalovaná organizácia okamžite zrušila pracovný pomer so žalobcom. Preto na základe včas podanej žaloby mal súd skúmať, či došlo k zrušeniu pracovného pomeru, a potom posúdiť opodstatnenosť či neopodstatnenosť nároku žalobcu na náhradu mzdy. Súd ani o tomto nároku nevykonal dokazovanie, najmä na odstránenie rozporov v tvrdení žalobcu a žalovanej organizácie o tom, že nebránila žalobcovi ďalej pracovať. V tejto súvislosti sa bolo treba zaoberať aj tým, či žalobca sám nekonal neuvážene, najmä keď už 29. 2. 1980 žiadal o výstupnú pečiatku, ale aj

tým, na podnet koho a za akých okolností odovzdal žalobca svoje pracovné veci.

Odvolací súd, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny, hoci z iných dôvodov, vyslovil, že k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru došlo na základe zrušovacieho prejavu žalovaného z 29. 2. 1980. Mal za to, že účinok doručenia zrušovacieho prejavu nastal v zmysle ustanovenia § 266a ods. 3 Zák. práce, lebo žalobca aj keď vedel, kde mu má byť zásielka doručená, na toto miesto nešiel, odišiel z organizácie a zmaril tak doručenie zásielky.

Každý skutkový záver súdu sa má opierať o dôkazy, ktoré treba aj hodnotiť v zmysle ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. Z tohto hľadiska sa javí nepodložený záver súdu, že žalobca odmietol ísť 29. 2. 1980 na kádrové oddelenie žalovanej organizácie, kde ho poslala sekretárka riaditeľa za tým účelom, aby prevzal písomný prejav o okamžitom zrušení pracovného pomeru a aby dostal aj potvrdenie do občianskeho preukazu o ukončení pracovného pomeru. Súd prvého stupňa o tom dokazovanie nevykonal, lebo bol toho názoru, že žalovaná organizácia nedodržala pri doručovaní písomného prejavu o skončení pracovného pomeru postup podľa ustanovenia § 266a Zák. práce, a poukázal na vyjadrenie pošty o doručovaní zásielky. Odvolací súd dokazovanie nedoplnil, nevypočul v konaní ani uvedenú sekretárku riaditeľa žalovanej organizácie a svoj záver nemohol bez ďalšieho bezpečne vyvodiť ani z iného vykonaného dôkazu. Ide teda len o úvahu, ktorá nie je podložená vierohodnými dôkazmi.

O doručovaní písomností platí ustanovenie § 266a Zák. práce. Podľa tohto ustanovenia písomnosti v ňom uvedené doručuje pracovníkovi organizácia na pracovisku, v jeho byte alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Ak to nie je možné, možno písomnosť doručiť poštou. O doručovaní písomnosti poštou platí ustanovenie § 266a ods. 2 Zák. práce.

V konaní nebolo preukázané, že by organizácia prejav o okamžitom zrušení pracovného pomeru žalobcovi doručovala na pracovisku a že by žalobca prijatie odmietol. Výzvu na doručovanie nemožno totiž považovať za doručovanie písomnosti a nedostavenie sa pracovníka na príslušný útvar s cieľom prevzatia písomnosti za jeho odmietnutie. Z vyjadrenia riaditeľa závodu vyplývalo, že prejav o okamžitom zrušení bol žalobcovi doručovaný poštou. Podľa vyjadrenie pošty doručovateľ zásielku odovzdal inej osobe (susede žalobcu), pošta zásielku nevrátila a nebolo ani preukázané, že by žalobca svojím konaním doručovanie zmaril.

Bez povšimnutia ponechal odvolací súd aj ďalšiu skutočnosť, že žalovaná organizácia sama nepovažovala pracovný pomer účastníkov konania za skončený okamžitým zrušením z 29. 2. 1980, lebo podľa vyjadrenia účastníkov na odvolacom pojednávaní, ale aj podľa dohody, ktorej obsah odvolací súd na pojednávaní konštatoval, účastníci pracovný pomer skončili dohodou k 4. 5. 1980. Či účastníci nevyriešili mimosúdne aj náhradu mzdy, ktorú žalobca v konaní uplatňoval, odvolací súd nezisťoval a o neodôvodnenosti mzdového nároku vzhľadom na jeho závery sa v svojom rozsudku nezmienil.

Z uvedeného vyplýva, že súdy obidvoch stupňov porušili svojimi rozhodnutiami zákon v ustanoveniach § 1, § 6, § 120 ods. 1, § 132 a § 153 ods. 1 O. s. p. a súd druhého stupňa aj v ustanoveniach § 211 a § 219 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 55 a § 61 Zák. práce, pričom vytýkané vady mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.